

Nidaros Pilegrimskrukker
v/ Randi Winsjansen
Klefstadbukta
7070 Bosberg
Tlf: +47 47862759
e-post: rwins@online.no

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030, Dep,
0030 Oslo

Trondheim, 12.04.09

HØRINGSUTTALELSE - PILEGRIMSMOTIVET SOM NASJONAL SATSING.

Jeg har kun valgt å gi en nærmere redegjørelse for St.Olavs Pilegrimskrukke som er omtalt i utredningen av Per Kvistad Uddu, om pilegrimsmotivet som mulig nasjonal satsing.

Da jeg ble bedt om å levere stoff til Uddu's utredning, ble jeg bedt om å skrive noe også om mine visjoner for St.Olavs Pilegrimskrukke. I utredningen kommer ikke dette fram - mye mulig pga. plassmangel.

Jeg sender derfor herved kopi av det jeg da skrev på forespørsel fra Pilegrimsmotivet, men noen bilder.

Jeg har gått pilegrimsvandring til Santiago de Compostela i Spania - og har i mange år vært interessert og engasjert i pilegrimsarbeidet her hjemme, både som privatperson og i min jobb som diakon i Trondheim.

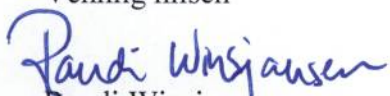
Santiago de Compostela har sitt kamskjell som symbol for pilegrimsvandringer. Jeg - og mange med meg - har savnet et symbol for vandringene i Olavstradisjonen. I St.Olavs Pilegrimskrukke har vi et symbol som er direkte knyttet til Nidarosdomen og Olav den Hellige (originalen er funnet i Olavsbrønnen inne i katedralen). Symbolet er enkelt og lett å ha med seg på vandringen mot målet - og fyllingen av vann fra Olavskilden ved Marinen ved Nidarosdomen er en symbolhandling på at vandringen er over og at målet er nådd. Ei krukke har stor symbolverdi i seg selv - og kan gi inspirasjon til f.eks. refleksjoner over hva livet fylles med - noe vi vet mange har tanker om under en pilegrimsvandring. St.Olavs Pilegrimskrukke har også en verdi i forhold til å styrke relasjoner mellom ulike Olavskirker og Olavssteder i inn- og utland.

St.Olavs Pilegrimskrukke har vært i salg fra juli 1007 - og har blitt godt mottatt! Pilegrimsfellesskapet St.Olav applauderte krukken velkommen - og flere sa umiddelbart at "Her har vi det vi har ventet på - dette er vårt symbol!"

Pilegrimskrukka lever sitt eget liv. Mange bruker den ved pilegrimsvandring - og flere har kjøpt den som gave til Olavssteder i utlandet. En delegasjon fra Trondheim kommune med ordfører Rita Ottervik i spissen ga St.Olavs Pilegrimskrukke som gave da de var på tur til Hamburg ved overrekkelse av juletre i 2008!

Håper mitt innspill vil være til inspirasjon - og gi tanker i en diskusjon om pilegrimsvandring i Olavstradisjonen skal ha sitt eget symbol.

Vennlig hilsen

Randi Winsjansen

St. Olavs Pilegrimskrukke

"Vår tids pilegrimsvandring til katedralen i Trondheim er en tradisjon som viderefører middelalderens valfarter til St. Olavs skrin i Nidarosdomen. Arkeologiske funn antyder at pilegrimer i tidligere tider fyllte små leirkrukker med vann (helligvann) fra Olavsbrønnen og tok med tilbake til sine hjemsteder.

St. Olavs Pilegrimskrukke er en håndlaget kopi av en leirkrukke som ble funnet i Olavsbrønnen i Nidarosdomen i 1885. Originalkrukken ble ødelagt under brannen i Erkebispegården i 1983. Kopien er laget etter en frihåndstegning av originalkrukken, den er i steingodsleire og har etterligning av saltglasur.

Pilegrimskrukken kan fylles med vann fra Olavskilden ved Nidarosdomen. St. Olavs Pilegrimskrukke er produsert av Nidaros Pilegrimskrukker i samarbeid med keramikker Brit Uni Kjosnes, Selbu og Nidaros domkirkes restaureringsarbeider."

(Sitat fra informasjonsfolderen som følger St. Olavs Pilegrimskrukke.)

Idèen om å lage en kopi av leirkrukka fra Olavsbrønnen i Nidarosdomen ble født vinteren -07 etter et møte med en pilegrimsinteressert svensk arkeolog. En artig og positiv prosess startet og ble belønnet med at St.Olavs Pilegrimskrukke ble tilgjengelig for salg i Nidarosdomens Besøkscenter like før Olavsfestdagene 2007! Pilegrimskrukka skal også bli tilgjengelig langs de ulike pilegrimsledene mot Nidaros - og ved ulike Olavskilder og Olavssteder i Norge og i relevante utland. Hensikten er at pilegrimskrukka skal være en motivasjon for en pilegrimsvandring i Olavstradisjonen. Krukka blir med på vandringen og pilegrimen fyller vann i krukka fra Olavskilden ved Nidarosdomen eller en annen Olavskilde.

Middelalderens pilegrimer skapte tradisjoner med pilegrimsmerker som minner fra pilegrimsmålet. Olavsbrønnen i Nidarosdomen og andre Olavskilder ble oppsøkt av vandrene - og helligvann ble tatt med fra kildene. Kanskje til eget bruk, kanskje til en syk slektning, kanskje som et dyrebart minne.

Vi vet ikke om pilegrimer i middelalderen med sikkerhet benyttet slike små leirkrukker til å fylle med vann fra hellige kilder. De lærde strides om dette. Men uansett - originalen til St.Olavs Pilegrimskrukke ble funnet i Olavsbrønnen i Nidarosdomen og det er gjort flere funn av slike krukker i området rundt Nidarosdomen og langs pilegrimsledene.

Vi er mange som etterhvert har vandret mot Santiago de Compostela i Spania og kjøpt kamskjell som minne fra pilegrimsreisen dit. Mange har savnet et eget symbol for vandringene i Olavstradisjonens ånd. St.Olavs Pilegrimskrukke er et symbol direkte knyttet til Norge, Nidarosdomen og Olavsbrønnen .

Vi har ulike grunner til å gå pilegrimsvandring. Vi søker noe nytt - nye veier, nye oppdagelser, nye erfaringer. I bagasjen har vi ulike livserfaringer med oss. En pilegrimsvandring gir god mulighet til ulike tanker og følelser - kanskje taes det veivalg for livet videre.

Under prosessen med utviklingen av St.Olavs Pilegrimskrukke, har jeg stadig latt meg fasinere over ar krukka får meg "i tale". Krukka oppleves som et symbol på eget liv. "Hva fyller jeg livet med?" Hva ønsker jeg fortsatt å ha med meg - og hva kan med fordel forlates, "tømmes ut"? Å gå med pilegrimskrukka kan inspirere til å reflektere over eget liv i mer utvidet betydning av å være pilegrim - å være underveis i eget liv.

Mange har siden sommeren 2007 gått pilegrimsvandring med St.Olavs Pilegrimskrukke i snor rundt halsen. Flere av våre biskoper, med biskop inn Wagle i spissen, gikk med sine pilegrimskrukker mot Nidaros og til åpningen av Nidaros Pilegrimsgård. Ved vandringens mål ble krukkene fylt med vann fra Olavskilden ved Nidarosdomen - symbolhandlingen på at vandringen er over for denne gang og målet er nådd.

Flere har også fortalt at de har kjøpt pilegrimskrukka som gaver til spesielle anledninger. De ønsket å gi en pilegrimsopplevelse til en konfirmant, en 60 årsjubilant, til et brudepar. En prest ville bruke pilegrimskrukka i en dåp. Han ville fylle krukka med litt av dåpsvannet og gi krukka i gave til dåpsbarnet. Nylig ble ei pilegrimskrukke lagt ved i kista ved en begravelse til en gammel mann.

En gruppe på ca 20 pilegrimer på vandring til en Olavskilde sør i Norge benyttet St.Olavs Pilegrimskrukke ved sin seremoni da de ankom sitt pilegrimsmål.

Borg bispedømme var i høst på studietur til områder i Palestina/Israel. Deres første stoppested var Fødselskirken i Betlehem, som har et helgenmotiv av Hellig Olav. Gruppen med prester og biskop fra Borg overrakte St.Olavs Pilegrimskrukke som gave til sine kolleger

i Betlehem og 19 andre kontakter innen kirke og samfunn i Palestina/Israel fikk hver sin pilegrimskrukke som uttrykk for tilknytning og vennskap.

Siste helg i november dette året dro en delegasjon fra Trondheim kommune til Hamburg i forbindelse med julegran-tenningen der. De hadde også med flere eksemplarer av St.Olavs Pilegrimskrukke som gaver med uttrykk for en forbindelse mellom byene. Julegran-tenningen i Hamburg med Trondheims ordører m.fl. tilstede har tradisjon - og disse besøkene har pleid å ha ulike tema. I år var temaet "pilegrim". Jeg har fått tilbakemelding på at St.Olavs Pilegrimskrukke var en veldig vellykket gave. Bl.a. overrakte ordfører Rita Ottervik fra Trondheim en pilegrimskrukke da delegasjonen fra Trondheim besøkte rådhuset i Hamburg. Pilegrimspresten i Hamburg vil nå selge St.Olavs Pilegrimskrukker og reklamere for pilegrimsvandring til Nidarosdomen! Flott!

Jeg har også gjort undersøkelser i forhold til utsalg på Hurtigruten. Vi vet at mange pilegrimer drar sjøveien til Nidaros - og det er mange, mange i løpet av ett år som kommer fra Hurtigruta for å besøke Nidarosdomen. De trenger også ei pilegrimskrukke!

St.Olavs Pilegrimskrukke lever sitt liv allerede! Mange ulike aktører ser ulike typer bruksmåter for å stimulere til pilegrimsvandring - men også som symbol på relasjoner mellom Norge og andre land og folk. Et symbol som fremhever Olavstradisjonen.

En annen tilbakemelding jeg får er at krukka er lita og lett å ha med seg - og "den er god å ta i"!

Ved presentasjon av St.Olavs Pilegrimskrukke i St.Olavs Pilegrimsfellesskap våren -08, fikk krukka applaus! Mange sa de hadde savnet et symbol for vandring i Olavstradisjonen - og at de nå opplevde de hadde fått et!

Pilegrimskrukka har blitt portrettert i flere aviser og blader. I tillegg har det vært reportasje i "Midt-Nytt" og på "Norge Rundt" på NRK:

Innovasjon Norge har gitt prosjektet økonomisk støtte til utvikling av pilegrimskrukka. I dag fikk jeg også vite at Innovasjon Norge gir ytterligere tilskudd til markedsføring av St.Olavs Pilegrimskrukke i Norge, Sverige, Danmark, Tyskland og Spania!

St.Olavs Pilegrimskrukke fikk i nov.-08 varemerkebeskyttelse i "Patentstyret"

Jeg har stor tro på at St.Olavs Pilegrimskrukke fyller et rom i pilegrimsmarkedet. Vi lever i ei tid hvor mange leter etter meningsfylte symboler. St.Olavs Pilegrimskrukke er et godt og enkelt symbol for pilegrimsvandring i Olavstradisjonen- og samtidig et symbol som kan inspirere til refleksjon og meditasjon om det livet man lever.

Santiago de Compostela har sitt kamskjell. Skal pilegrimsvandring i Olavstradisjonen få sitt eget symbol. St.Olavs Pilegrimskrukke?

Biskopene og pilegrimspresten ble tatt imot av sokneprest Ragnhild Jepsen ved Olavskilden da de ankom Nidaros.

Biskop Finn Wagle avsluttet sin tjeneste i Nidaros bispedømme med en pilegrimsvandring.

Tekst og foto: Randi Winsjansen
e-post: rwins@online.no
tlf: 47 86 27 59

Med hilsen

Randi Winsjansen
Randi Winsjansen
Nidaros Pilegrimskrukker